

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Başbakan Sayın Binali Yıldırım** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Bedia ÖZGÖKÇE ERTAN
Van Milletvekili

Türkiye, hukuk devleti olmasından da kaynaklı olmak üzere yaşam hakkının korunması ve işkencenin yasaklanması konusunda uluslararası yükümlülükler altındadır.

Bu yükümlülük Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 2/1 maddesinde "herkesin yaşam hakkı yasayla korunur. Yasanın ölüm cezası ile cezalandırdığı bir suçtan dolayı hakkında mahkemece hükmedilen bu cezanın infaz edilmesi dışında, hiç kimsenin yaşamına kasten son verilemez" şeklinde; BM Medeni ve Siyasal Haklar Sözleşmesi'nin 6/1 maddesinde ise "her insan doğuştan yaşama hakkına sahiptir. Bu hak hukuk tarafından korunur. Hiç kimse yaşama hakkından keyfi olarak yoksun bırakılamaz" şeklinde düzenlenmiştir.

Fakat insan hakları örgütlerinin verilerinin ve AİHM kararlarının da gösterdiği üzere Türkiye'de bir ceza hukuku terimi de olan yargısız infaz vakaları bir diğer ifadeyle kolluk kuvvetlerinin "dur" ihtarına uymadıkları gerekçesiyle veya rasgele ateş açmaları sonucu ölümler hala meydana gelmektedir.

Bu vakaların en son örneği ise 21 Mart 2017 tarihinde Diyarbakır'da Evrim Alataş Caddesi üzerindeki kontrol noktasında polis ekiplerinin "intihar eylemcisi olduğu" iddiasıyla ateş açması sonucu yaşamını yitiren İnönü Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü öğrencisi Kemal Kurkut'tur.

17759

Vurulma anına ilişkin fotoğrafların ortaya çıktığı Kemal Kurkut'un öldürülmesine dair açıklama yapan Diyarbakır Valisi Hüseyin Aksoy, "Böyle sonuçlanmasını istemezdik. Üzücü bir olay, konu her boyutuyla soruşturuluyor" demiştir.

Kemal Kurkut örneğinde olduğu gibi 2007 yılının Haziran ayında Polis Vazife ve Salahiyetleri Kanunu'nda yapılan değişiklikle birlikte polisin silah kullanma yetkisi arttırılmıştır.

Bu duruma Birleşmiş Milletler Hukuk Dışı, Keyfi ve Yargısız İnfazlar Özel Raportörü Christof Heyns de 2012 yılında Türkiye'ye yaptığı ziyaret sonrasında hazırladığı raporda değinmiş ve kolluk kuvvetlerinin aşırı güç kullanımı sonucunda gerçekleşen ölümlere ilişkin ciddi kaygıların sürdüğünü belirtmiştir.

Bu bağlamda;

- 1) Kolluk kuvvetlerinin (polis, jandarma, asker) aşırı/ölçüsüz/orantısız güç kullanmaları nedeniyle meydana gelen ölümlü veya yaralanmalı vakalar nedeniyle 2000 yılından bu yana kaç dava açılmıştır ve bu davaların sonuçları ne olmuştur?
- 2) Kolluk kuvvetlerinin (polis, jandarma, asker) aşırı/ölçüsüz/orantısız güç kullanmaları nedeniyle meydana gelen ölümlü veya yaralanmalı vakalar nedeniyle Türkiye "yaşam hakkını ihlal etmekten" ötürü son 10 yılda AIHM'de kaç dosyada ne kadar tazminat ödemiştir?
- 3) Kemal Kurkut'un öldürülmesine ilişkin başlatılan soruşturmalar ne aşamada?
- 4) Kemal Kurkut'un ölümüne neden olan kolluk görevlisine yönelik bir idari tedbir uygulanmış mıdır?
- 5) Diyarbakır Valiliği'nin ve Valisi'nin açıklamalarından hareketle bir kişinin "intihar eylemcisi" olabileceği nasıl tespit edilmektedir?
- 6) Vurulma anına dair görüntülerden hareketle Kemal Kurkut'un yarı çıplak olmasının gerekçesi nedir? Kemal Kurkut'a çıplak arama mı yapılmıştır? Buna rağmen kolluk kuvvetlerinin Kemal Kurkut'un üzerinde patlayıcı madde olmadığını tespit edememelerinin gerekçesi nedir?
- 7) Polis amirinin "ateşi kesin" uyarısına rağmen sivil giyimli polisin Kemal Kurkut'a doğrudan ve hedef olarak ateş etmesinin nedeni nedir? Söz konusu polisin amirinden emir almama muafiyeti var mıdır?
- 8) Polis memurlarının amirlerinden izin almaksızın ateş açma yetkisine sahip olmasına neden olan PVSK'de değişikliğe gidilmesi gündemde midir?

- 9) Türkiye'nin yaşam hakkı ihlali nedeniyle AIHM yargılamaları sonucu tazminat ödemek zorunda kaldığı davalardan kaçında, ilgili kamu görevlisine Anayasa'nın 129. Maddesine göre bu tazminat rücu edilmiştir?
- 10) Birleşmiş Milletler Hukuk Dışı, Keyfi ve Yargısız İnfazlar Özel Raportörü Christof Heyns'in raporunda yer verdiği tavsiyeler dikkate alınmış mıdır?
- 11) Kamuoyuna, kolluk kuvvetlerinin yurttaşların yaşam hakkını ihlal etmelerinde hoşgörü gösterilmeyeceğine dair bir mesaj vermeyi düşünüyor musunuz?
- 12) Anayasa'nın 17. Maddesini uluslararası sözleşmelere uyumlu hale getirmeyi düşünüyor musunuz?
- 13) Güvenlik güçlerine, ölümcül silahlar dışındaki diğer yöntemlerin uygun kullanımı konusu da dâhil olmak üzere gereklilik ve orantılılık ilkeleri konusunda ne tür eğitimler verilmektedir?